

EL SENTIT DE L'ESCOLA: UN MÓN DE PERSONES COMPRENENT CRÍTICAMENT EL MÓN

A l'escola Riera de Ribes es concreta un model educatiu que proposa ensenyar i aprendre des de la lògica del funcionament de les persones, en com resolen els reptes de la vida utilitzant els sabers com a eina per comprendre i per resoldre les situacions del món real intervenint-hi i transformant-lo. A l'escola sabem que s'aprèn més i millor quan l'activitat és real, quan el context en el que es desenvolupa és complex, és a dir que s'aborda una situació per comprendre i interpretar críticament el món. Quan les activitats es produeixen en situacions plenes de sentit l'aprenent sent que la seva actuació té valor i l'empeny a continuar aprenent.

Per tant, en aquest cas, la intenció d'aquesta proposta és posar l'alumnat en situacions de vida que incorporin continguts d'aprenentatge social i culturalment rellevants, mitjançant la participació en activitats i iniciatives comunitàries. D'aquesta manera podem incorporar i aprofitar els recursos i les oportunitats d'aprendre disponibles en l'entorn comunitari i en els diferents contextos d'activitat que ens ofereix el poble on vivim per a generar contextos autèntics d'aprendre. S'aprèn dels altres i amb els altres. La nova ecologia de l'aprenentatge apunta que existeixen molts i diversos contextos d'activitat en el que nens i joves participen i que ofereixen oportunitats d'aprenentatge. La idea d'Educació distribuïda i interconnectada posa un dels seus focus en considerar que l'aprenentatge es dona en la participació en comunitats de pràctica, interès i aprenentatge per part dels nens i joves (Coll 2013). A l'hora d'ensenyar cal posar l'èmfasi en garantir l'equitat per a poder accedir als contextos que ofereixen oportunitats d'aprenentatge a tot l'alumnat i en el fer-los conscients d'aquestes oportunitats d'aprendre en aquest contextos no escolars per tal d'aprofitar-los millor. Es poden construir les seves pròpies trajectòries d'aprenentatge quan identifiquen, accedeixen i aprofiten oportunitats d'aprenentatge presents en diferents contextos i quan es re-signifiquen i connecten les seves experiències d'aprenentatge al reconstruir-les amb els altres. Connectar les experiències de l'aprenent posant el focus tant en les que té en el marc escolar com les que té en diversos contextos és clau per a aconseguir donar sentit a les pràctiques de l'aprenent dins el marc de la personalització de l'aprenentatge (Membrive 2019).

Procés de transformació de la proposta inicial

El projecte que vàrem presentar "*Treballem amb el Redós de Sant Josep i Sant Pere*" és un pas més per a poder anar concretant diferents propostes que donin oportunitat a tot l'alumnat d'aprendre en contextos que els són habituals i que siguin capaços d'identificar com a situacions de millora personal i que s'adeqüen al sentit que ell mateix li dona a l'aprendre.

A l'escola, des dels seus inicis ens hem centrat en voler conèixer millor els processos d'aprendre de les persones ja que considerem que és el que fem

habitualment les persones quan som alumnes. En les situacions d'ensenyar i aprendre que quotidianament succeeixen a la nostra escola es va repetint una determinada manera de fer, arribant a esdevenir la cultura de les persones que en formem part. Potenciem l'activitat amb estratègies que afavoreixen el treball en les Competències Clau: racons, preguntes interessants, conferències, grups de lectura,..., en les que es desenvolupen situacions d'indagació i reflexió. Segueixen un patró d'actuació que dona sentit a l'ensenyar i l'aprendre a l'escola connectant amb la realitat de l'aprendre de les persones. El nostre Projecte Curricular es basa en mantenir en l'alumnat l'emoció en l'aprendre, sentint que allò que fas és útil i et satisfà, la motivació és intrínseca en l'activitat. Les situacions són de debò i tenen un objectiu real, necessito als altres que em situen en el saber col·lectiu, em vinculen amb la cultura de les persones i em fan sentir important en el context social al que pertanyo.

En el projecte que vam presentar dèiem que treballar amb les persones de la residència ens permet situar-nos en el saber de cadascú i avançar des del valor social de cadascú, sobretot pel que significa fer-se gran i el rol que atorguem a la gent gran avui. Ara veiem que podem ampliar la proposta per tal de connectar millor les experiències d'aprenentatge que té l'alumnat. Si cadascú pot conèixer les seves trajectòries personals d'aprenentatge li estarem donant sentit i valor personal a l'aprenentatge de cadascú ja que potenciem que es conegui millor, l'ajudem a interpretar la realitat i l'ajudem a projectar-se cap el futur. Aquests dies hem pogut interpretar millor quines són les estratègies que ens proposa la idea de la personalització de l'aprenentatge per a connectar experiències d'aprenentatge (Membrive 2019):

- Establir mecanismes i procediments de coordinació amb altres actors comunitaris.
- Vincular els aprenentatges escolars cap a les activitats en les que es poden desenvolupar i aplicar els aprenentatges.
- Utilitzar agents, instruments i recursos d'aprenentatges comunitaris.
- Utilitzar agents, instruments i recursos d'aprenentatge en xarxa.

Entenem que l'ensenyar i l'aprendre és un procés social fonamentat en la individualitat de cadascú que s'esdevé en un espai públic on les persones s'escolten per avançar en el saber comú, compartint pràctiques socials vinculades a la cultura de les persones, contrastant idees, reflexionant sobre les pròpies i les dels altres, provocant nous interrogants i la reorganització del pensament propi i col·lectiu, on es fa i es reflexiona sobre el que es fa per la millora de cadascú.

Treballar amb les persones del Redós ens permet personalitzar l'aprenentatge en quan permet que l'alumnat:

- es conegui com a aprenent i prengui consciència de les seves tendències, interessos, valors i dificultats, conèixer la tendència en el saber cuidar als altres, constatar les limitacions i prejudicis, la capacitat de donar

- valori a les persones grans pel lloc que ocupen i la funció social que tenen i es situï en els paràmetres de la cultura de poble en vers el "Redós de Sant Josep i Sant Pere"
- reconegui, respecti i valori l'experiència per a poder aprendre dels grans
- pugui ajustar-se a les necessitats dels altres per reconèixer les pròpies.

Ara hem après que cal "mapejar" a fons els diferents contextos en els que el nostre alumnat desenvolupa experiències d'aprendre. En el projecte inicial ja us descrivirem aquests objectius que són els que pensem que s'assoleixen al potenciar aquesta experiència d'aprenentatge des de l'escola:

- Intervenir en diferents contextos on cadascú pot reconèixer la seva capacitat d'aprendre. Som iguals i singulars a la vegada. L'acceptació de l'altre i l'acceptació de l'altre en fer-se gran acompanyant-lo per continuar mantenint una vida digna i donant valor a l'experiència com a font de saviesa. Aprendre a mirar de cara la vellesa fent-li ocupar el lloc preeminent que ha d'ocupar en la societat.
- Construir xarxes de relació, col·laboració i intercanvi entre el dins i el fora de l'escola, amb voluntat de millora des del valor de cadascú. Conèixer l'entramat social que suposa fer-se gran avui en dia al poble. Trencar amb els estereotips de vida de la gent gran. Poder descobrir la tendència en la manera de fer de cada alumne, prenent consciència de les possibilitats en els interessos de cadascú.
- Resoldre situacions del món real que donen sentit a les pràctiques d'aprendre de les persones. Empatitzar mútuament en els sabers de cadascú, alumnat i avis enriquint-nos de la diferència generacional. Compartir diferents estils d'aprenent i pràctiques que tot i ser comunes han anat canviant i s'han anat diluint en altres formes i maneres d'aprendre. Compartir el "i tu què saps fer?"

Si ens ho mirem en clau 360 veiem que podem ampliar els objectius, aprofundint-hi i fent-ho extensiu a moltes altres experiències que començarem a potenciar a partir d'ara des de diferents vessants culturals, artístiques, ambientals i socials que l'entorn ens ofereix, ajustant els temps lectius i no lectius:

- En el cas concret del Redós, ampliar el feedback i flexibilitzar el temps, adequant-nos als temps lectius i no lectius, potenciant el valor de les tasques del voluntariat i per anar definint possibles itineraris formatius.
- Ampliar i diversificar les oportunitats amb tota la comunitat, considerant-la com a contextos en que l'alumnat aprèn connectant amb experiències d'aprenent pròpies i singulars, tenint en compte l'equitat i la no segregació, incloent-hi tots els agents de canvi que tenim a l'abast.

Propostes d'intervenció per la millora

La motivació de l'escola al presentar-se a la Crida va prioritzar continuar potenciant un disseny de l'oferta educativa tenint en compte els interessos de l'alumnat i reconeixent els aprenentatges que es donen tant dins com fora del centre. Durant aquests dies ens hem fet conscients que estem anant molt més enllà, que el repte és molt més ampli i volem "reintegrar" els temps i espais lectius i no lectius reordenant l'activitat lectiva conscients de la importància del fora en l'aprendre i amb la plena implicació de tots els agents educatius de la comunitat.

Dels tres eixos clau que desenvolupen els centres educatius 360 ens proposem millorar i treballar més intensament en relació a l'eix que proposa *connectar l'activitat lectiva i no lectiva promovent itineraris d'aprenentatge personalitzat*. Des dels inicis, a la nostra escola ens hem centrat en les metodologies d'indagació. Estem d'acord que s'aprèn més i millor quan la manera d'aprendre parteix del propi infant o jove que assumeix un paper actiu en el seu propi aprenentatge a través de metodologies diverses i treballant col·laborativament a partir de situacions reals. L'aprenentatge connecta amb el món real.

Ja estem ajustant els contactes que manteníem amb diferents agents educatius de la comunitat (Redós, biblioteca Manuel de Pedrolo, famílies, experts, professionals del poble, institucions culturals i educatives,...) i n'hem iniciat d'altres que us detallem a continuació. Volem continuar ampliant i diversificant les oportunitats que ens ofereix l'entorn per ajustar-nos al procés d'aprendre de cadascú afavorint el seu itinerari personal prenent consciència de la seva tendència d'aprenent:

- Administració local: Espai Blau, Club esportiu Ribes, Poliesportiu, Llars d'infants, Consorci de Normalització Lingüística (parelles lingüístiques), Camins amics,...
- Consell Comarcal: Temps de migdia
- Diputació de Barcelona: Xarxa de biblioteques municipals, Biblioteca "Manuel de Pedrolo"
- CRP: Congrés de Ciència, Dansara,...
- Auditori de Barcelona: Cantània
- A Bao A Qu: Cinema en curs
- Institut d'Estudis Catalans
- Escola d'hostaleria de Sitges
- Hospital Residència Sant Camil, voluntariat
- Redós de Sant Josep i Sant Pere, voluntariat
- Institucions culturals i de lleure del poble: GER (grups de muntanya, teatre, ...), Xulius (rutes a peu, pessebristes,...), Junts en Acció (esport inclusiu), Espai de Ribes (tecnologia i robòtica), Dau Ferrat (jocs de taula)
- Institucions educatives

- Empreses locals i professionals particulars :Artistes(músics, artesans, ...)
Serveis(taller mecànic, perruqueria, lampisteria, obres i construccions, pagesia,...)
- AMPA, des de totes les comissions mixtes i el Consell escolar

Transformació i impacte

L'escola, des dels seus inicis reflexiona per ajustar-se a la tendència d'aprenent de cadascú i per tant el model en el que es treballa ha de ser cada cop més diversificat ja que d'aquesta manera ens permet arribar a més estils i provocar des de més punts de vista amb maneres diferents de resoldre donant oportunitat a més alumnes de trobar el benestar en l'aprendre, sentint que es comprèn i s'aprèn. El que interessa és el que passa al món i com passa. Si cada cop és més diversificat arribem més vegades i a més persones. Pesem que diversificant més les propostes donem més oportunitats als aprenents per trobar la seva tendència prenent consciència de com implicar-se i anar projectant el seu futur. L'alumnat es troba les propostes en les situacions habituals d'aprendre de l'escola i hi participa des de l'estratègia en la que està treballant, perquè se li ofereixen itineraris metacognitius diversificats segons els seus ritmes, processos i interessos. Aprèn en contextos reals amb finalitats reals que l'impliquen directament i ha de resoldre des del que sap fer, el com ho sap fer i el com ho millora. Haurà de situar-se com aprenent, fent i reflexionant sobre el que fa per a ser competent a la vida i ajustar-s'hi per la millora. S'aprèn de la realitat, en la realitat i amb la realitat. S'aprèn quan ens sentim que formem part d'aquest context i que el nostre paper és important. Aprofundir en el valor de l'herència cultural de les persones ens ajuda a situar-nos i reconèixer-nos com a part d'una xarxa social interconnectada entre el passat, el present i el futur. Afavoreix el poder conèixer amb més profunditat el perquè de la importància del sentir-te bé quan se't reconeix i se't vincula a una comunitat i sents que hi pertanys i hi tens un lloc important.

En aquest cas "*El fora de l'escola*" impacta directament en el rendiment acadèmic de l'alumne i en el seu desenvolupament social. Prendre consciència del "com es viu allà a on soc" em situa en un context de vida que he de poder incorporar per respectar-ho i millorar-ho, apostant pel futur del territori.

a8058362@xtec.cat